

TOMIS

REVISTA EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

Z I M O T

S U M A R U L

Crăciunul nădejdilor noastre	Pr. C. Staicu
Apel către femeea română	D-l Gen. Antonescu
Reflexii pe marginea timpului	Pr. M. Rădulescu
Datini străbune	Pr. Gh. Sorescu
Minunea din Bethleem	Pr. Oct. Iatan
21 Noembrie	Pr. V. T. Nartea
Și pe pământ pace	Pr. Ion Radu
Pocăință și rugăciune	* * *
Cronică	Pr. Gh. Sorescu
Știri și fapte	* * *
Partea oficială	* * *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.

Sub patronajul Prea Sfințitului

EPISCOP GHERONTIE

Crăciunul nădejdelor noastre

- «Christos se naște, slăviți-L!
- «Christos din ceruri, întâmpinați-L!
- «Christos pe pământ, înălțați-vă!

Așa ne repetă, în fiecare an, la Nașterea Domnului Biserica prin minunatele și înălțătoarele ei cântări. Să-și părăsească pentru ridicarea noastră sălaşurile Sale de splendoare divină, să se coboare printre noi, chip de om luând, să se facă una cu gândurile, cu inimile noastre, în lipsă ori în îndestulare, să mângâie durerile și să înlăture suferințele noastre Fiul lui Dumnezeu, mare și minunat lucru este! Omului îi place, de obicei, povârnișul: îi convine alunecarea spre adâncuri, fiindcă nu pretinde încordare de voință și risipă de energie; se ferește de culmi însoțite, fiindcă se simte stingher în lumină; iubește întunerecul și bezna, pentru că îi acordă toată libertatea de a se complăcea în decădere și păcat. Dumnezeu, dimpotrivă, preferă suișurile în virtute, svâcnirile spre înălțimile pure ale cerului; iubește piscurile înfipte în azur ale munților, disprețuind prăpastia, hăul, genuna. Domnul îmbracă firescul, ca să dea brânci omului în suprafiresc; să lege pe om de bæerele cerului; să facă din el ființa nouă în duh și adevăr; să facă punte între pământ și cer; să prelingă iubire din iubirea divină în inima lumii; să unească umanul cu supraumanul, fizicul cu metafizicul; să împace pe om cu Dumnezeu. Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Christos s'a născut din Fecioară, ca să renască pe om la viață nouă; Duhul Domnului s'a întrupat, ca să trezească duhul omului întru cele înalte; Spiritul lui Dumnezeu a luat chip omenesc, ca să înaripeze sufletul omului; lumina Crea-

rului a despicat întunecimile din preajma creaturii, ca să-i deschidă drum spre tainele înveșnicirii; Păstorul cel bun a coborât între oile Sale, ca să caute și să întoarcă la staulul mântuirii pe cea pierdută.

Crăciunul însemnează întoarcere din rătăcire: fiul cel pierdut — omul — revine la casa Tatălui său: Dumnezeu.

* * *

Rătăcirea noastră

E prea adevărat că omul, în genere, e în plină înstrăinare de Dumnezeu: cu mintea și cu trupul, în cele din lăuntru, ca și în cele din afară. Să începem cu cele ale sufletului.

Rățiunea omului s'a supraestimat, considerându-se -- exclusiv -- „alfa și omega“, începutul și sfârșitul tuturor lucrurilor. Mintea omenească s'a sumețit până într'atâta, încât și-a putut îngădui să tăgăduiască pe însuși Creatorul său, pe Dumnezeu. Căci, ce este ateismul, — tăgăduirea existenței Celui ce este peste veacuri, — dacă nu îngâmfare nesocotită a minții omului, mergând până la autozeificare, autodivinizare ?

„Zis-a cel nebun întru inima sa: nu este Dumnezeu“, grăește Psalmistul, și această nebunie a făcut din om fiară pentru semenul său. „Homo homini lupus“, omul are dinți de lup față de aproapele său. Cetele albe ale îngerilor din noaptea Nașterii Domnului, în plutire lină peste staulul nemuririi noastre, au vestit adevăr fără moarte: pacea.

Pace în suflete, înțelegere între oameni, deplină armonie între popoare, iată ce repetă în fiecare an Crăciunul, prin glasul neobosit al Bisericii lui Iisus. Iisus vine, de fiecare Crăciun, la ușa casei noastre, ne vizitează cu stelarii unor străbune datini, ne trage brăzdă de belșug în bătătură, odată cu flăcăii satelor și târgurilor noastre, toarce melodia colindătorilor din crucea ferestrei noastre, înfloreste anii vieții noastre cu sorcova candizilor urători de Anul Nou. Născându-se, Iisus se strecoară în gândurile noastre, în viața noastră, ca să ne străfulgere cu prezența Sa și să ne arate limanul trăirii noastre. Câți Il văd și câți Il înțeleg, însă? Aceeași vrăjmășie între oameni, aceeași sete sălbatecă de a vărsa sânge, aceeași poftă nepotoilită de a strânge totul pentru sine și de a nu lăsa nimic pentru alții. Pacea lui Christos ne incomodează, iubirea Lui ne supără, disciplina învățăturii Lui nu ne convine. Mintea noastră încă nu cugetă creștinește și purtarea noastră cea din afară încă n'a îmbrăcat haina modestiei Iisusiene. Sufletul nostru, cultura noastră, ca și civilizația noastră, sunt încă păgâne.

Trăim în dezordine trupească și sufletească. Valorile spirituale nu ne tentează, bșeuriile înaltelor creații sufletești nu ne încearcă, sârguința pentru intrarea în veșnicie nu ne atrage; ci privim totul prin prisma intereselor mărunte, telurice. Trupul nu ne este adevărat „templu al Duhului Sfânt“, după cuvântul Apostolului, ci hazna a tuturor turpitudinilor și a tuturor alunecărilor în neant. De aceea, a venit peste noi stânca suferințelor, muntele încercărilor. Dumnezeu și-a întors fața Sa dela noi și uraganul durerilor a început să ne biciuiască. Sângele a curs din cauza urei dintre frați; granițele scumpe tuturor s'au prăbușit, din pricina lăcomiei și a nepriceperii, gospodăriile ni s'au răvășit prin tresăltarea pământului, pentru necredința noastră.

* * *

Crăciunul nădejdilor noastre

Toate au fost spre încercarea noastră; toate au venit ca o sabie pentru conștiințele noastre adormite; toate au fost trimise de Sus ca o chemare la realitate.

Fost-au acestea și au trecut ca un vis urit. Să ne trezim din letargie și să pornim la clădirea unei lumi cu viață nouă. Sub zodie nouă, e nevoie de oameni noi, neșovăelnici, cu voință de cremene pentru mai binele fiecăruia și al neamului. Suferințele și jertfele din trecut nu trebuie să rămână zadarnice. Să uităm vrăjmășia dintre noi, când bunătatea lui Iisus pogoară în căminurile noastre, în zilele Crăciunului. Să punem inimă lângă inimă, suflet lângă suflet, conștiință creștină lângă conștiință creștină, gând românesc lângă gând românesc și, lăsând în urmă scăderile trecutului, într'o sfortare unanimă, să reclădim o lume nouă, a virtuții și a sacrificiului pentru binele obștei. Văslind neobosiți prin tălăzuirea aprigă a tuturor patimilor prezentului, să ducem la țărml nemuririi nava ființei și a neamului. Printre lacrimi poți vedea pe Dumnezeu, a spus un înțelept; prin suferințele din trecut, la prosperitatea din viitor — să fie călăuza noastră zilnică. Munca și nădejdea în Dumnezeu să ne fie lege de acum înainte. Strânși uniți, vom birui toate adversitățile; risipiți ne vor stăpâni împrejurările și oamenii. De aceea, astrul, care a străjuit Betleemul la Nașterea Domnului, să lumineze și casa sufletelor noastre, preschimbând necredința în credință, desnădejdea în nădejde tare, ura în dragoste fără capăt. Impreună colindători cu copiii vetrelor noastre să facem urare reciprocă: Crăciunul 1940 să ne fie prilej de întărire pentru înfăptuirea pe acest pământ a slavei lui Dumnezeu și a măririi Neamului.

Preot CONST. STAICU

Apelul d-lui general Antonescu către Femeia Română

«La temelia Statului național-Legionar așez familia;
la temelia familiei vă cer să fiți voi».

D. general Antonescu a adresat următorul «Apel către Femeia Română».

Femei române de pretutindeni,
În viața nouă pe care am hotărât să o asigur Țării,
gândul meu se îndreaptă și la voi.
Am nevoie de ajutorul vostru.
Și, știu că mă veți ajuta.
La temelia Statului Național-Legionar așez familia.
La temelia familiei, vă cer să fiți voi.
Nu multe, dar totuși sunteți prin birouri, în viața pu-
blică, în întruniri politice; sau, în cazinouri, în jurul meselor
de cărți, luxoase, împodobite.

E rău!

Știu să pentru unele, vremuri grele și lipsite de înțele-
gere, v'au silit la munci, care odinioară — nu prea departe —
erau sortite numai bărbaților.

Pentru altele, viața — lumii ce s'a prăbușit — de lân-
cezure în necinste, superficială, v'a îndepărtat dela chemările
firești, v'a desgustat și descurajat, făcându-vă să căutați re-
fugiu oriunde și uitare în orice.

Acele vremuri însă, nu se vor mai întoarce în țara ro-
mânească, pentru că am făgăduit-o.

Numai în familie, puteți cuprinde taina adâncă a vieții,
și numai prin familie, puteți fi înconjurate de adevărata dra-
goste și respect ce vi se cuvine.

Bărbații României care se clădește vor fi luptători. Luptă-
tători de fiecare clipă. Acasă vor trebui să fie așteptați cu
bunăvoință, căldură și ordine. Și aceasta o veți face voi.

Copiii lor, vor trebui să-i înțeleagă și urmându-le —
când anii le vor da putere -- să reia lupta de unde a lăsat-o
tatăl lor, să o ducă mai departe, mai sus, cât mai sus. A-
ceastă legătură între tată și copil, care reprezintă permanența,
adică Neamul, o veți face tot voi.

Iar, în ziua care vă cere copiii noștri să-și facă „Casa”
lor, să vă găsească iubite și respectate, pentru a fi, din colțul
modest al datoriei împlinite, îndreptar luminos și sprijin ne-
sdruncinat, căminurilor proaspăt înjghebate.

Un singur lucru: al jertfei.

O singură podoabă: a cinstei.

Soție, mamă, bunică.

Iată gândul Generalului Antonescu pentru femeia română.

Apoi vă cer să împliniți trei mari chemări:

- 1) Creșterea copiilor.
- 2) Asistența socială.
- 3) Apărarea hotarelor.

I. *Creșterea copiilor.* În România Legionară, cel mai prețios dar pe care Dumnezeu îl aduce neamului, este copilul. Darurile Cerului trebuiesc cinștite cu mare îngrijire. Oricum va fi: bogat sau sărac, frumos sau urât, îngrijit sau părăsit, dotat sau nedotat, pașii lui vor trebui îndreptați spre acelaș drum: luptă continuă pentru cinste.

Să fie cinștit în toate.

Din cinste naște: munca, buna cuviință, dragostea, cum-pătarea, voioșia, seninătatea, bunătatea, jertfa și chiar eroismul.

Sufletul unui copil este cea mai plăpândă alcătuire, în care impresiile capătă ecouri uriașe, ce se transformă în înclinări pentru o viață întreagă.

Să-i deprindeți să creadă în Dumnezeu și Biserica Lui.

Să se închine cu tăria cu care Biserica era iubită de strămoșii noștri. Să se deprindă să-și apropie sufletul de Dumnezeu și să-i feriji de truda deșertăciunilor.

Să le spuneți că Neamul românesc în înțelesul nesfârșit al generațiilor, cuprinde toate sufletele morților și mormintele strămoșilor. Că aceste morminte trebuiesc cinștite. Prin cultul morților vor avea totdeauna sprijinul sufletelor care s'au jertfit pentru Neam. Și că nu există putere în lume să poată opri biruința lui Dumnezeu și a celor ce au crezut, în El.

Tot prin cultul morților și mormintelor strămoșilor îi veți face să iubească pământul țării. Să le șoptiți zilnic că prin ecoul și îndemnul care vine din morminte a trăit și trăește Neamul acesta.

Cunoscând orice limbi străine, să iubească un singur grai, acela al strămoșilor noștri. Adâncul firei românești nu poate fi cuprins decât prin graiul românesc. Să-l cinștească, să-l păstreze și să-l lase moștenire nepătată.

Să-i creșteți luptători; dar să-i deprindeți să fie blânzi. Blândețea este o podoabă unică a sufletului românesc. Blândețe, oriunde vor găsi germeni de viață. Să le îndreptați zilnic mâna să ajute pe cel în nevoie.

Să le răspundeți în totdeauna și la toate întrebările. Să le cetiți și să citească. Astfel îi veți deprinde să aibă pasiunea de a se cultiva.

Și, mai ales, învățați-i să muncească. Munca să o iu-

bească și să o respecte, pentrucă îndeamnă și inobilează. Faceți-i să înțeleagă cât de greu trece viața fără muncă. E groaznic să te simți trăind ceas cu ceas și să nu folosești nimănui.

Iar față de copii, căsătoria voastră să rămână o taină. Să nu lăsați niciodată ca vâlul să fie rupt de asprimea unor cuvinte sau fapte nesocotite. Certurile dintre părinți, aruncă neslârșită uscăciune în sufletele lor crude. Neînțelegerile voastre, păstrați-le și ferii-le de ochii și urechile lor. Altfel le pustiiți sufletul pentru totdeauna.

Gândiți-vă și înțelegeți, că nu puteți fi înlocuite și că nimeni nu ar putea face nimic din toate acestea în locul vostru.

Pe măsura în care prin îndreptări de fiecare zi, voi duce acestui Neam întreaga strălucire la care are dreptul să ajungă, în aceiași măsură, îndreptați-vă către familie, de unde nu trebuia să eșiți niciodată.

II. *Asistența socială.* S'a frânt trupul țării.

Sunt dureri adânci.

Fizice și morale.

Toate trebuiesc alinate. Și fără întârziere.

Au rămas oameni fără casă, fără îmbrăcăminte, fără bani, oameni cari au trebuit să se despartă de orice agonisire și cari azi, sunt siliți să pornească totul, dar absolut totul, dela început.

E înfiorător.

Veți trebui să lucrați și pentru ei.

În cadrul asistenței legionare, care va încerca să aline și să repare până la ultima suferință, a ultimului om, mâinile voastre nu vor trebui să se oprească nici o clipită.

Să toarcă, să țeară, să coasă din zori și până seara.

Fusul, andrelele și «războiul», prin munca voastră neobosită, să le faceți să reintre în cartea istoriei Neamului Românesc.

Aștept dela fiecare, după puterile voastre — oricât de mici ar fi ele — dar și după cât de mari ar fi puterile voastre.

În sfârșit și trupurile obosite ale ostașilor de veghe să simtă căldura firului tors și țesut de mâinile voastre.

Luând și voi asupra voastră din durerile de azi, suferința unei părți va fi a tuturor, și din rănile de ieri ale unui neam întreg, voi pune mâine Țării temelii de fier.

III. *Apărarea hotarelor.* Hotarele unui neam sunt mărginite de strălucirea concepției lui.

Apărarea lor, e căsăul cel mai greu și sfânt din viața unei țări.

Atunci, să fiți în rânduri. Alături de copiii voștri, printre bărbații voștri, în fața părinților voștri.

Și într'un iureș năprasnic, să dovedim lumii întregi, că merităm să trăim, pentru că nu putem fi înfrânți.

Trebue să vă pregătiți în această direcție și cu acest scop trebue să fiți organizate.

Pentru aceste crezuri sfinte, cu puterea de înțelegere a sufletului vostru, vreau să vă găsesc într'o coloană nesfârșită.

Hotărâte și modeste.

Să nu apară nici un nume.

Doar murmurul recunoștințelor să repete :

Femeia României Legicnare!

GENERAL ANTONESCU

Reflecții pe marginea timpului

Pentru primejdia, ce o prezintă marea, în timp de furtună, viața noastră pământescă, din cauza deselor și feluritelor necazuri, este asemănată corăbiei, care străbate marea.

Călătoria pe mare, ca și viața, are frumusețea, farmecul și mulțumirile ei; dar numai câteva ore, sau zile de furtună, fac pe călători, să deplângă ocupațiunea de marinar, socotindu-o cu totul expusă pericolului.

Și în lume sînt oameni, cari urăsc viața, o socotesc cu totul grea și amară, numai pentru cele câteva întâmplări rele din viața, care produc supărări și turbură cursul vieții.

Că timpul, de liniște și bine din viață, este incomparabil mai îndelungat și producător de mulțumiri, nu poate nega nimeni, dar se pare că împrejurările grele schimbă mai repede felul de a fi al fiecăruia, de cât timpul de bine, care vindecă rănilor mult mai încet și nu fără îngrijiri. În timpurile de bine, ființa noastră nu este încordată, nu suntem atenți cu toate simțurile și energia, deaceia suferim loviturile, ce ne vin.

De ar ști stăpânul, când vine furul, ar priveghia și nu ar lăsa să-i sape casa lui. (Mt. XXIV₁₃).

Pe timp liniștit corabia n'are nevoie ca toți mateloții, să fie la datorie, pe când în timp de furtună

toți lucrează armonic și înving furia mării. Toate naufragiile, care au avut loc pe mări ar fi fost evitate, dacă nu s'ar fi făcut greșeli în conducere și ar fi fost treji, toți cei ce aveau datoria să vegheze. Să ne amintim de «Titanic», cel mai mare vas al timpului.

Aceiaș soartă o au și popoarele, care nu stau de veghe și nu iau din timp măsuri, spre a preîntâmpina primejdiile.

Dacă marea ar fi întotdeauna liniștită, viața de marinar n'ar avea atâta farmec, ca și viața individului, sau a popoarelor. În urma izbândeii, toți, cei ce au luptat și suferit, se simt mândri și încrezători în a înfrunța și alte primejdii.

În lupta vieții, dacă n'am avea nici o grijă, sau am lucra matematic, ca să ajungem numai la bine, ce rost și ce farmec ar mai avea viața? Traiul în asemenea condiții ar fi ca al unui corp, care nu s'ar pune la muncă, fiindcă n'are nevoie, n'ar eși prin frig sau călduri, întrucât nu i-ar lipsi nimic, și atunci este buhăit, molatec, bonlăvicios.

Sănătatea se dobândește prin muncă, prin luptă cu natura și cu oamenii. Calitățile cele mai înalte fizice, sau intelectuale moștenite, dacă nu se dezvoltă, pier. Piciorul sau mâna, ținute în neinișcare se anchilozează și atunci în loc să fie o podoabă, sau ajutor, devin o povară.

Aceiaș urmare o au și pentru popoare, când trăiesc în belșug și fără grija zilei de mâine. Pierd deprinderea de a produce, de a munci, de a se apăra devin fricoase și tembele.

Neamul nostru românesc, dacă are o istorie așa de bogată și laudată, este tocmai fiindcă a avut o viață sbuciumată. Calitățile și virtuțile strămoșești au fost practicate, au fost vii, au trăit din plin și putem zice că s'au dezvoltat, datorită împrejurărilor vitrege, prin care au trăit.

Românii au trecut mii de ani prin lupte, ocupațiuni streine și suferinți, iar la timp când providența i-a unit, s'au găsit în ei aceleași simțăminte și s'au unit, formând România Mare.

Se îndoeste cineva, că aceste virtuți nu mai există în noi și nu se pot cultiva, nu se vor desvolta încă?

Pentru dezvoltarea oricărei calități din individ, sau popor, trebuie să aibă un stimulent, care să-l provoace, să-l pună la lucru. Viața noastră națională, după războiul cel mare, nu mai simțea nevoia să se desvolte, căci se ajunsese la culmea dorită. Nu mai era idealul, care să-l provoace la acte de eroism și jertfă. De aceea am fost în un fel de somnolență.

În belșugurile timpurilor, uitasem pe Dumnezeu, pe care-l caută toți numai în necazuri și suferințe.

Matelctii lăsaseră corabia națiunii în voia valurilor, nu se uniau, nu au lucrat toți armonic, de aceea ne-au găsit furtunile timpurilor neuniți, ca să putem rezista valurilor. Am trecut nu numai prin timp de furtună, care înseamnă vânt puternic din o singură parte și o regulă generală se practică de marinari, îndreptând corabia în susul vântului, ca să tae valurile, dar corabia neamului nostru a fost cuprinsă de vârtej și nu știi încotro s'o întorci, ca să n'o îneci. Din toate părțile au lovit-o odată valuri mari, care o amenințau să o scufunde. Mare a fost pericolul și greu am scăpat, aruncând în valuri încărcătura scumpă, pentru a cărei valoare, trebuie să muncim mult, ca să o agonisim. Dar trebuie neapărat să ne ostenim, căci altfel urmează să pierim, neavând acele scumpe elemente necesare, pentru existența vieții noastre ca popor.

Arborele neamului nostru începuse a fi amenințat să se usuce. Seva nu mai circula cu iuțeala necesară și în toate ramurile, așa că vânturile îi amenințau și au rupt unele din ramuri, amenințând și tulpina.

Dar leul rănit s'a trezit din somn și veghează. Arborele neamului a început să simtă ivirea primăverii. Seva a început să miște, a început să înverzească. Sînt semne că va reveni în viață și va face roade. Dar dacă Dumnezeu a reînviat popul ce amenința să fie tăiat pentru foc, avem datoria cu toții să-l ajutăm, ca să revie la viață: să-i lepădăm crăcile uscate, să-l udăm, să-l curățim de mușchi, să-i punem chiar o proptea, un tutor, de care să-l legăm, ca să

nu-l mai sgudue furtuna. Dumnezeu pe care-l iubește îl ceartă. Ne-a certat. Să ne îndreptăm și ne va ajuta. Dumnezeu ne-a arătat mila sa, ca și apostolilor, când erau să se înece pe lacul Ghenizaret, salvându-i în urma rugămintei lor: Doamne mântuește-ne că pierim. (Mt. VIII. 25). Marea vieții popoarelor e încă turbure, și se cade a fi trezi, ca să nu ne mai surprindă vre-o furtună. Toți să fim la datorie și uniți. Jerffa lui Iona, dacă ni se va cere, să o facem.

Punctul de sprijin să ne fie tot în credință și în Dumnezeu, care luminează mințile, spre conducere și dă curaj în suferințe.

Vin sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, când nădejdi noi se ivesc în fiecare din noi, după cum omenirea s'a refăcut și schimbat, prin ivirea pruncului nou născut.

Har și puteri noi au venit în lume, cu nașterea Mântuitorului. Acestea să ne rugăm lui Dumnezeu, să le reînnoiască în noi, ca timpul nou ce-l reîncepem să fie înouitor de suflete, isvorător de puteri, sprijin și mângăere.

Acestea le dorim fiecăruia dia noi, de sărbătorile care vin, dar mai ales neamului nostru, încercat prea mult în anul 1940.

Preotul MARIN RĂDULESCU

DATINI STRABUNE

In preajma acestor sărbători de iarnă, când pe firul vremurilor un an nou ia locul celui vechiu, sufletul nostru încearcă și el o înouire, o prefacere interioară, adăpându-se la isvorul nesecat al tradițiilor, obiceiurilor, credințelor și datinilor strămoșești.

Mai mult decât orice, ele sunt plămădite din prisosul de simțire adâncă și credință nesdruncinată,

care au oțelit sufletul Neamului nostru, dându-i tăria trebuitoare nu numai să înfrunte, dar să iasă mai renăscut și mai viguros din toate vitregiile soartei.

Din vremi uitate, an de an, împrăștiată în mintea noastră aceste scumpe amintiri, ca mărturie a unei strânse legături cu înaintașii, dar și ca o sfântă datorie față de urmași, în inima cărora ne străduim să le înrădăcinăm cât mai temeinic. În acest chip, tradițiile, obiceiurile și datinile, pe care le practicăm la marile sărbători creștinești dintre Crăciun și Bobotează, au fost păstrate până în zilele noastre.

Originea lor se pierde în trecutul îndepărtat al lumii vechi daco-romane. Aveau și strămoșii noștri sărbători de iarnă și început de an nou, când se făceau petreceri sgomotoase, însoțite cu urări de fericire și viață lungă.

Credința creștină, care se ivise cu puțin timp înaintea zămislirii poporului românesc, a fost la început protivnică acestor cântece și obiceiuri, fiindcă erau în legătură cu zeitățile păgâne.

Totuș, fiindcă erau atât de înrădăcinate, după multă chibzuială, Biserica hotărî să le păstreze; dar nu în forma lor păgână, ci transformate, creștinându-le și pe ele, așa cum făcuse și cu omul cel vechiu, păgânul, care îmbrățișase noua credință.

Așadar, schimbarea nu s'a mărginit numai la un simplu nume, deoarece pe lângă haină, s'a adăugat acestor credințe și obiceiuri, sufletul și fondul credinței creștine.

În înfățișarea lor de azi, datinile noastre sunt o icoană vie, purtată prin veacuri, în care se oglindește istorisirea întrupării Fiului lui Dumnezeu, dar și răsunetul pe care l-a produs în sufletul adânc credincios al Neamului nostru, menirea Sa în lume.

Inceputul acestor frumoase datini, îl face Moș-Ajunul. Ajunul și Crăciunul, ca și Sf. Vineri sau Sf. Duminecă, par'că sunt ființe vii, ce trăiesc aievea și pe care colindătorii îi salută voioși cu urarea de

«Bună Dimineața». Cu câtă nerăbdare n'am așteptat flecare, în copilăria noastră, această noapte de Ajun când, înfruntând troienele de zăpadă, colindam pe la fiecare casă, ducând pretutindeni bucuria Nașterii Domnului, de care sufletele noastre erau atât de pline!... Și dela care casă, oricât de umilă, au plecut vreodată colindătorii, fără să adaoge la bunătățile din trăistuță, măcar o nucă, un colăcel sau un covrig?...

Curând apoi, copiii vestesc ivirea „Stelei frumoase și luminoase», care a călăuzit pe Magi la Bethleem, lângă ieslea Pruncului nou născut. Vitleimul și Irozii apoi, istorisesc întâmplările din vremea Nașterii Domnului, precum și primirea pe care au făcut-o viețuitorii pământului, Mântuitorului întrupat.

Cu câtă mândrie poartă copiii frumoasele costume ale lui Irod, ale Magilor și ale celorlalte personaje, pe care fantezia lor le-a împodobit cu atâta îndemănare... Și cât de pătruși sunt ei de însemnătatea rolului pe care-l joacă în aceste drame religioase, alcătuite de moșii și strămoșii lor.

Anul Nou ni-l vestește plugușorul, care cuprinde urarea cea mai dorită de inima românului, fiindcă este în strânsă legătură cu îndeletnicirea sa de căpetenie.

Amintindu-ne pe strămoșul Traian împăratul, plugușorul ni istorisește întreaga poveste a lucrării grâului, evocând reînvierea naturii, simbolul vieții regenerate, nesfârșite.

În dimineața Anului Nou, copilași cari abia pot îngână câteva cuvinte, colindă casele cu sorcova, urând tuturor vieață îndelungată, pururea înflori-toare, și un nou an fericit.

Primenirea și renașterea nesfârșită a firii înconjurătoare, este imaginea pe care o folosesc în urarea lor, nevinovații colindători cu sorcovele din ramuri de măr, atât de frumos împodobite cu hârtie colorată.

Acelea însă, care au fermecat întotdeauna pe

oricine le ascultă cu luare aminte și înțelegere, sunt colindele.

Nimic n'a rămas necântat în colinde, ele sunt mai cuprinzătoare decât orice ; dar evenimentul cel mai de seamă, pe care-l vom găsi brodat în cele mai multe, este Nașterea Domnului. Invăluită în numeroase legende și amănunte, întruparea Fiului lui Dumnezeu par' că s'a petrecut în țara noastră. Munții și brazii, codrii și câmpiile, animalele și ocupațiile zilnice, despre care se amintește în colinde, sunt ale noastre, ale pământului și neamului românesc.

Și cât de frumoase obiceiuri nu practică poporul nostru în cursul acestor lungi sărbători de iarnă când, dornic de a descifra tainele viitorului, îl ispitește cu mijloace așa de simple și nevinovate...

Copii, tineri și bătrâni laolaltă, sunt prinși fără deosebire sub vraja misterioasă, ce se revarsă fără istov din această comoară a datinilor străbune. Inimile tuturor sunt năpădite de nenumăratele credințe, cari s'au strecurat în sufletul Neamului din vremuri antecreștine, îmbinându-se și pierzându-se în minunatele adevăruri ale Creștinismului. Căci tot acest tezaur de profundă spiritualitate al religiei daco gete, a fost transfigurat și încreștinat de puterea vecinic înnoitoare a învățăturilor evanghelice.

Toată această comoară de credințe, datini, obiceiuri și tradiții, oglindește în chip minunat bogata vieață sufletească a Neamului nostru, precum și influența hotărâtoare pe care a avut-o credința creștină, în dezvoltarea sa istorică.

Ele fac parte din moștenirea străbună, pe care nimeni nu ni le va putea răpi vreodată, căci le păstrăm cu sfințenie în tainețele cele mai ascunse ale sufletului nostru.

În fiecare an, copiii Neamului colindă pământul țării, făcând să răsunе și căsuța cea mai umilă de freamătul lor.

Se cuvine dar, ca oriunde te auzim, să ne deschidem larg sufletele, ca să poată pătrunde în ele

mireazma acestor datini. Răsunetul lor, e glasul strămoșilor, care ne poruncește peste veacuri, să le păstrăm neîntinate și neștirbite, ca o scumpă podoabă a sufletului românesc.

Preot GH. M. SORESCU

Minunea din Bethleem,

prilej de pocăință

S'a petrecut acum două milenii și a fost de o simplitate fără seamăn; dar tocmai această simplitate a zguduit mai profund omenirea. A asistat la înfăptuirea ei, atât lumea pământescă reprezentată prin dobitoacele ce complectau natura, decorului și prin oamenii ce au venit smeriți, să se închine pruncului născut în iesle, cât și lumea cerească reprezentată prin îngerii ce coborau din înălțimile albastre, dănuind și strigând plini de veselie: «Slavă întru cel de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire».

A fost atunci o adevărată bucurie a întregului univers. Visul cel drag al omenirii, după care nenumărați drepti au suspinat atâta amar de vreme, se împlinise. De acum înainte, cerul era deschis pentru muritori.

Trecut-a de atunci multă vreme. Minunea din Bethleem, ce la început era cinstită ca o glorioasă sărbătoare a mântuirii, a ajuns astăzi numai o amintire slabă și fugitivă. Rațiunea omului lăsată de Dumnezeu spre cugetarea celor duhovnicești, este prea ocupată acum cu cele lumești. Lumina din noaptea sfântă ce a cutremurat atunci lumea păgână, deabia mai pâlpâie acum în conștiința creștină. Lumina din Bethleem, ce a marcat odinioară cerul unei vieți noi, se stinge acum treptat în conștiința noastră păcătoasă. Pacea trâmbițată atunci de îngeri, a ajuns astăzi o himeră, locul ei luându-l ura și cruda dușmănie dintre oameni.

Din această cauză ne-a venit și nenorocirea. Pentru a ne da seama de nelegiuirea în care trăiam. La invitația Pruncului de a participa la cina nașterii Sale, noi am răspuns indiferenți, ca și odinioară cei chemați din Sfânta Evanghelie: «*Rogu-te să mă erți, n'am timp*».

Și cu adevărat că n'avem timp. Unul dintre noi își cum-pără moșie și trebuie să o vadă, altul perechi de boi și tre-

bue să-i încerce, iar altul se însoară și pofa cărnii, îl jîntuește locului.

Grația lui Dumnezeu luptă cu răutatea omenească.

Grația Lui chiamă, voia omului fuge; Aceia roagă, aceasta-și întoarce fața. Se adevăresc cuvintele psalmistului: «Toți s'au abătut, împreună de nimic s'au făcut; nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul».

Și atunci, cum era și firesc, a venit nenorocirea. Granițele noastre scumpe ne-au fost sfâșiate, mulțime de fraji au apucat drumul bejeniei și alții chiar al vieții dedincolo, pământul s'a sguduit greoi din temeliiile sale, dărâmând într'o clipită palate de fer și beton ca pe niște simple castele făcute din cărji de joc și îngropând sub dărâmături, nenumărate vieji omenesti, apele și-au eșit din matcă, pucioasă a eșit din fundul pământului.

Am trăit cu adevărat timpuri apocaliptice.

A trebuit să vină aceste nenorociri, pentru a ne da seama de fărădelegea în care trăiam, de rătăcirea în care înnotam cu o diabolică voință.

Dar îndreptarea nu poate întârzia. Vremea pocăinții a sosit.

Prilejul ni-l dau chiar sărbătorile ce se apropie.

Multe și grele ne-au fost păcatele. Să le punem stavilă.

Să ne frângem genunchii pe lespeda de piatră și cu lacrimi fierbinți, să ne cerem ertare. Să ne căim de ceiace am făcut și cu umilință să ne apropiem de ceiace am fugit. Să ardem ceiace am adorat și să adorăm ceiace am ars.

Voim ca lumina din Bethleem, ce a strălucit odinioară în noaptea sfântă în tot universul, să ne arate calea mântuirii?

Voim ca minunea Nașterii Domnului, să transforme sufletele noastre, purificându-le?

Voim ca pacea și buna înțelegere să domnească din nou în mijlocul nostru?

De voim toate acestea, atunci s'o rupem definitiv cu trecutul, să coborâm în sufletul nostru haina cernită a penitenței și să îndeplinim porunca ceasului de față: «Să ne întoarcem către Dumnezeu!»

Preot OCTAVIAN IATAN

21 NOEMBRIE

Sugestii și învățăminte

Sunt sărbători naționale și sunt sărbători religioase. Sărbătorile naționale amintesc cele mai însemnate evenimente și persoane din trecutul unei țări, după cum sărbătorile religioase aduc în fața minții fapte și persoane din istoria creștinismului.

Primele sărbători se scriu în cartea neamului cu litere de sânge, iar cele de al doilea se notează în calendar cu semnul crucii. Și unele și celelalte din cele două feluri de sărbători ne pun în fața minții, ca pe niște piloni de orientare, cele mai de seamă fapte, cu scopul de a le urma în tocmăi.

Unul din marile evenimente religioase se sărbătorește de creștini, în fiecare an, la 21 Noiembrie. Este sărbătoarea numită Intrarea Maicii Domnului în Biserică, pentru că Preacurata Fecioară Maria, la vârsta de trei ani, a fost dusă de părinții săi și dată spre creștere, templului.

Vârsta de trei ani este vârsta când încep să se întipărească pe câmpul sufletului, primele impresii din afară.

La această vârstă, când sufletul începe a-și deschide larg porțile sale, pentru a primi în el ceace se numește viață spirituală din afară, Sfânta Fecioară Maria este dusă de părinții săi și dată să crească în Sfânta Sfintelor, aceea parte din templu, unde numai mamele așiereu putea intra și numai odată pe an. Era obiceiul, la Evrei, ca, copiii născuți în urma unei minuni, să fie dați să crească la templu până la majorat. O minune se petrecuse cu nașterea Fecioarei Maria. Părinții ei o dobândiseră la bătrânețe.

Când cetim din Sfânta Scriptură, sau auzim povestindu-ni-se despre Intrarea Maicii Domnului în Biserică, ne vine în minte marea dramă a copiilor și a căminelor noastre. Copiii noștri nu mai sunt dați spre îngrijire altarului, urde să crească în frică și dragoste de Dumnezeu. Când au prins să îngâne primele cuvinte, știu bine să înjure. Nu ajung să pronunțe bine vorbele ce reprezintă primele noțiuni din sfera lor de existență, nici chiar cuvintele «tată și mamă», dar au dexteritatea de a scoate din gura lor cuvinte care ne înspăimântă.

Priviți maidanurile, locurile virane și clădirile neterminate: sunt pline de copii.

Dragostea lor de maidane e mare, dar dragostea de Biserică e foarte mică.

Odată pe săptămână cel puțin, ar trebui să-i vedem la Biserică.

„Lăsați copiii să vină la Mine, căci a unora ca acestora, este împărăția cerurilor», a zis Mântuitorul, dar noi, în loc să vedem pe copii venind la Mântuitorul, în Biserică, înălțându-și gândul către Dumnezeu și desfăcându-și sufletul pentru a primi în el puteri noi, puteri divine, îi întâlnim pe la cine știe ce spectacole urâte, care le otrăvesc sufletul.

Dar căminurile noastre, care trebuie să fie adevărate altare, unde copiii să crească, în dragoste și frică de Dumnezeu, cum a crescut Fecioara Maria la templu, câte goluri au de umplut! Viața mondenă, care a prins pe om în vârtejul ei, fabricile în care lucrează în comun, precum și multe altele, au sustras pe om căminului, ducând la destrămarea acestuia.

Civilizația, de binefacerile căreia ne bucurăm toți, a adus și un mare rău, căci, atrăgând pe om în angrenajul său, l-a sustras căminului.

Căminul se năruie, iar pe ruinele lui crește o plantă subredă: copilul de azi! Tatăl, capul familiei, nu mai este astăzi un fel de preot al familiei, un fel de arhieru al copiilor săi, care să întrețină nestins în vatra sufletului său, focul sacru al virtuților creștine. El este un simplu mosafir.

Marele rol îi revine mamei.

Dar în câte case mai găsim noi, azi, Sfânta Scriptură, sau icoana Sfintei Fecioare cu pruncul în brațe? Vedem în schimb tablouri cu figuri impudice, găsim cărți otrăvitoare de suflet, din colecția celor 15 lei sau editura Hertz. Și în această atmosferă, copiii nu pot decât să-și otrăvească sufletul.

Vedem deci în ce mare contrast stă căminul nostru, cu învățămintele ce trebuie să tragem din ziua de 21 Noembrie.

Pilda Prea Curatei Fecioare Maria trebuie să ne stea pururea în minte, cu felul ei de creștere. Ea ne arată cum trebuie să ne reformăm căminul.

Dar însă și vieța noastră, toate acțiunile noastre, nu trebuie ele transformate într-o biserică, în care să intrăm toți, cum a intrat Fecioara Maria la vârsta ăe trei ani? Trebuie oare să înțelegem prin Biserică numai zidurile, icoanele, lumânările și celelalte podoabe din ea?

Nu, căci adevărata Biserică a lui Christos, înseamnă iubire și sacrificiu. Fără aceste două mari virtuți și «zidurile par reci și clopotele sună spart, și lumânările par stinse», cum a spus Conducătorul Statului în chemarea sa către preoțime.

Deci vieța trebuie transformată într-un altar al dragostei, al dreptății și al sacrificiului.

Și în adevăr, dacă privim puțin natura, vedem că însuși pământul este o Biserică. Ce sunt munții decât niște altare, cerul decât o boltă, stelele decât niște candelă aprinse și pomii decât niște lumânări, care, toate în același timp, își înalță glasul lor mut, ca o șoaptă a universului și măresc, prin existența lor, pe Dumnezeu care le-a făcut.

Să luăm aminte la Sfânta Fecioară Maria, în care să vedem cel mai elocvent exemplu de creștere aleasă, pentru copiii noștri.

Dacă ni se pare un anacronism a duce pe copiii noștri să crească la altar, trebuie să înțelegem că suntem obligați a face din căminurile noastre adevărate altare, unde să-i creștem la focul dragostei de Dumnezeu și de aproapele.

Ei sunt chezașia viitorului unui neam. Prin ei se reînnoiește o nație ruinată, prin ei se luminează un viitor întunecat. Marile revoluții sociale s'au făcut prin tineret. Prin tineret s'a înfăptuit național-socialismul, prin el fascismul italian. Un popor trăiește prin tineretul său.

O mare idee care se desprinde din amintirea zilei de 21 Noembrie, este ideea de jertfă.

La vârsta când copiii noștri nu le ajung drumurile și cinematografele, Sfânta Fecioară se depărtează de sgomotul lumii și merge să se ridice în vârstă și suflet, la lumina altarului. Ce mare exemplu de jertfă! Să le explicăm copiilor noștri că și ei trebuie să facă jertfă. Să-i învățăm de mici să scuture din preajma lor praful patimilor și al relelor obiceiuri și să-și închine tinerețea iubirii de Biserică și de Țară. Să facem jertfă alături de ei, căci numai astfel putem să-i îndemnăm la jertfă. Să le arătăm că nimic nu se poate face mai de seamă în lume fără jertfă.

Numai astfel se poate înălța Creștinismul și Țara.

Preotul VASILE T. NARTEA

P. S. nostru Episcop D. D. GHERONTIE trimite arhieresti binecuvântări și cele mai bune urări cu prilejul Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou, tuturor fiilor săi duhovnicești, cler și popor, din cuprinsul acestei de Dumnezeu păzite Eparhii.

Reamintim tuturor dorința exprimată mai de mult de către P.S. Sa, de a nu i se mai trimite felicitări, ci să se depună banii la Ajutorul Legionar, pentru alinarea suferințelor celor lipsiți.

....și pe pământ pace....“

Luca 1. 14

Intr'acest chip lăuda oastea cerească împreună cu îngerul, pe Dumnezeu — Fiul care s'a născut acum două mii de ani din mamă fără tată ca om, după cum s'a născut din veci ca Dumnezeu din tată fără mamă.

Aceasta este cântarea cerească care s'a desprins prima dată de pe buzele nevinovate ale cetelor îngerști, care au descins din înălțimea Tronului ceresc ca să stea deasupra peșterii din Bethleemul Iudeii acum 1940 ani, vestind nașterea Mesiei, care a binevoit să se facă om și a se naște în peșteră săracă, în iesle nu în palate, din Sfânta Fecioară Maria pentru mântuirea lumii. O stea mare, neobișnuită, s'a ivit pe cer și strălucea deasupra peșterii unde se născuse pruncul. Ingerii și steaua vestesc lumii împlinirea proorociilor celor de demult.

Mare și prea slăvită minune s'a săvârșit astăzi.

Fecioara naște pe Mântuitorul lumii.

Cuvântul se întrupează și de Tatăl nu se desparte.

Cu adevărat taină străină și prea slăvită vedem azi, căci se adeverează făgăduința cea dată de Dumnezeu lui Adam și Eva, că din femeie se va naște Acela care va sdrobi păcatul și va ridica pe om. A venit când iubirea de Dumnezeu și de aproapele dispăruse din sufletul omenirii; când credinței în Dumnezeu cel adevărat i se opunea cu îndărătnicie credința cea falșă în idoli ieșiți de sub dalta șubredă a mâinilor păgânești; când paharul răutății omenești trecuse de margini.

Pe această mare minune și prea slăvită taină din veci ascunsă și chiar de îngeri neștiută, a mântuirii oamenilor, îngerii cu păstorii au slăvit-o și împreună cu Magii i s'au închinat; iar noi împreună cu dânșii și de atunci milioane de creștini, sub cerul din care a coborât Impăratul Păcii și văzduhul care a răsu-

nat armonioasa cântare a îngerilor: «Pace pe pământ și bună voire între oameni», ne sârguim a potoli clo-cotul de ură, dușmănie, viclenie și răutate care înti-nează sufletele și le îndepărtează de Dumnezeu.

Se naște ca om, cu trup asemenea omului, afară de păcat, căci nu se naște după trup din poftă trupească. Zămislirea ca și nașterea Domnului, s'au făcut prin îm-preună lucrarea Duhului Sfânt, precum a grăit îngerul către Iosif, că ceea ce s'a zămislit întrânsa din Duhul Sfânt este, ca să se plinească ceea ce s'a zis dela Domnul prin proorocul Isaia ce zice: «Iată fecioara în pân-tece va avea și va naște fiu și vor chema numele lui: Emanoil, ce se tâlcuește: „cu noi este Dumnezeu» (Matei I. 22).

Au văzut înaintașii noștrii multe minuni: Marea Roșie desfăcută în două și au trecut ca pe uscat, pâine din cer și apă din piatră; apa Iordanului des-făcută în două, zidurile cetății Ierichonului căzute și câte altele. Dar minune ca aceasta n'au văzut nici-odată. Nici au auzit ca Dumnezeu să se facă om și să se arate nouă, precum am auzit grăindu-ni-se de înger, căci astăzi naște Fecioara Maria pe făcătorul a toate.

Astăzi cel neîncăput nicăirea, este purtat în pân-tecele Fecioarei; și cel ce este în sânurile Tatălui, în brațe de maică se poartă; cu scutece ca un prunc se înfașă, cel ce din fire, este nepipăit. Cerul și pământul, astăzi, după proorocie să se veselească, îngerii cu oamenii, duhovnicește să păznuiască, că Dumnezeu s'a arătat în trup celor ce ședeau întru întuneric și în umbra morții; ne-a adus iarăși la sine și ne-a împăcat cu El.

Dar pentru aceste bunuri, aduse prin Nașterea Domnului la toată omenirea, cu ce vom mulțumi Dom-nului? Toate făpturile au dat Domnului ale sale dintru ale sale, ca mulțumire pentru atâtea binefaceri de care s'au învrednicit. Pământul a dat peștera; pustiul eslea, lauda și mărirea; cerurile steaua, Mașii daruri, păstorii închinarea. De două mii de ani această dumnezeiască învățătură se predică în cele patru colțuri ale

lumii, este ascultată de mulți, dar de foarte puțin tradusă în fapte. Zi de zi auzim răsunând în sfintele noastre biserici aceste evanghelicești cuvinte de slavă ale cetelor îngeresti: «Pe pământ pace și între oameni bună voire». Deci sămânța acestei păci a fost adusă, din cer pe pământ de Mântuitorul lumii. El este pacea noastră; este iubirea, dreptatea, liniștea și ordinea din lume. Această pace se află depozitată în Sf. Evanghelie și este mijlocită de puterea creatoare a iubirii creștine care nu dărmă, ci zidește. Domnul nostru Iisus Hristos ne lămurește prin pilda vieții sale cântarea prevestitoare a îngerilor, despre care El avea să le aducă între oameni pe pământ. Și drept urmare a acestor pilde date de Mântuitorul, cel mai zelos dintre Apostoli, Sf. Pavel, (în Romani XIV.17) zice: «Impărăția lui Dumnezeu este pacea». «Pace vă las» zice Ev. Ioan (XIV. 27) «Pace casei acesteia, dorește Domnul Hristos (Ev. Luca X. 5). „Pace las vouă, pacea mea dau vou; nu precum lumea dă, eu dau vouă (Ev. Ioan XIV. 27) Creștinismul a învins lumea, și a sguudit-o din temelie folosind armele spirituale, morale: prin iubire, prin «platoșa dreptății» «Evanghelia păcii», «păvăza credinței» și «sabia Duhului care este cuvântul lui Dumnezeu».

Iată pentru ce sărbătoarea nașterii Domnului trebuie să fie pentru toți creștinii, nu numai amintirea unui eveniment istoric, ci și o sărbătoare a păcii sufletești, un prilej de reînnoire morală, de revizuire a conștiinței, de afirmare a armoniei și a bune înțelegeri între oameni și de renunțare la ură și răutate.

Să se nască în sufletele noastre simțământul datoriei cetățenești și creștinești. Să trăim cu adevărat după învățătura Evangheliei, să trăim din sudoarea noastră și să dăm fiecăruia dreptul său.

Să-l primim pe Hristos din ceruri cu dovada iubirii de aproapele și rodul faptelor bune. „Hristos pe pământ înălțați-vă». Să ne înălțăm cu duhul blândeții, cu inimă înfrântă și smerită.

Să-l laudăm cu bucuria ce isvorăște dintr'un traiu creștinesc, din depănarea chibzuită și înțeleaptă a fi-

rului vieții și din creșterea, pe răbojul ei, a cât mai multe fapte bune.

Miluiți pe săraci, orfani și văduve, pe cei în nevoi și strămtorări, ca să se împărtășească și ei cu noi laolaltă, din bucuria zilei.

Să răsără în sufletele noastre steaua sfântă care să ne călăuzească spre Vitleem, cetatea sfântă, aducând daruri noului născut: credința și urmarea învățaturii Lui, un traiu creștinesc dovedit prin fapte și o muncă continuă și cinstită ca să putem astfel privi spre răsărit și să cântăm cu îngerii din cer și pe pământ cu păstorii: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bună voire».

Preot ION RADU

Pocăință și rugăciune¹⁾

Rugăciunea e un drum care trece prin suflet către Dumnezeu. Do ce l-am părăsit? E drumul cel bun.

Să ne întoarcem la el.

Actori cu roluri de seamă sau simpli figuranți în viața noastră particulară, de animale sociabile, sau în cea publică, de cetățeni, trecem grăbiți, târâți de vârtejul întâmplărilor și meschinilor griji cotidiene. Puțini sunt aceia cari mai au vremea și cugetul să se oprească și să privească, — spectatori cumiști, — în acea oglindă launtrică în care se resfrânge adevăratul lor chip: sufletul.

Atâta vreme cât animalul din noi e îmbuibat cu de toate și mulțumit, sufletul rămâne ca un altar cu porțile zăvorâte: niciun gând pelerin nu mai vine să-și plece genunchii în fața lui. Ne mai privindu-și chipul în oglinda conștiinței, singura în care ar putea să și-l vadă cu adevărat, omul uită asemănarea dumnezeiască. Lutul din care a fost înfiripat nu are mai mult preț

1) Cuvintele de mai sus însoțesc reportajul făcut în ziarul „Curentul”, despre procesiunea ocazionată de cutremurul din 10 Noembrie a. c.

Le redăm aci pentru frumusețea lor și bogata simțire religioasă ce se desprinde din ele.

ca lutul de ulcele, decât când flacăra sfântă a conștiinței îl purifică și îl spiritualizează.

Abătându-se dela calea dreptei credințe, omul bâjbâie prin zoologie, ca oricare alt animal. Între cer și privirile sale, Pântecul, zeu păgân, stă ca un zid.

Dar vin, rând pe rând, încercările. Căci Dumnezeu, în marea Lui bunătate, nu se îndură să lase făptura omenească, înfiri-pată din lut după chipul și asemănarea Sa, să alunece pe povârnișul păcatului și al pierzaniei, fără să încerce a-l opri. În marea Lui milostivire, îi trimite tot felul de semne, vestindu-l să se întoarcă pocăit, pe calea dreptei credințe. Azi îl ceartă cu o nenorocire, mâine cu alta, poimâine cu alta. La început, trezit din tihnita lui nepăsare, omul rămâne năuc. Necuratul îi suflă la ureche: „întâmplare“.

Când „întâmplările“ de felul acesta se repetă, omul, ca și națiunea, a ajuns departe pe calea păcatului și e la un pas de pieire....

Ceasul al unsprezecelea a sunat. Nu ați auzit bătăile sinistre? E timpul să ne întoarcem, pe calea pocăinței, spre credință, — credința strămoșească, pe temelia cărea s'a clădit, prin veacuri, România.

Anul acesta am cunoscut seceta pustiitoare; am cunoscut puhoiul nimicitor al inundațiilor, am trăit durerea sfârtecării hotarelor, — dar am continuat să mergem înainte, pe căile străambe ale lăcomiei, ale zavistiei, ale trădării. Am vrut să strângem averi, — și mânia dumnezeiască ne-a arătat cât sunt de vremelnice avuțiile, cât sunt de șubrede măririle. Abia în ziua când am văzut cu groază că ne fuge pământul de sub picioare — pământul pe a cărui statornicie puneam temei, — ne-am dat seama că suntem niște păcătoși și toate aceste nenorociri care s'au abătut peste capul nostru și al țării, sunt muștrările lui Dumnezeu, dela care ne-am întors fața și sufletul.

E încă timpul să-I cucerim iubirea și iertarea, pocăindu-ne. Căci Dumnezeu ne-a certat aspru, dar n'a întors fața dela noi.

Procesiunea de eri e un început de pocăință și smerenie publică. Îngâmfarea noastră a fost învinsă. Să ne rugăm mai des. Ne va ajuta.

CRONICA

Moartea Părintelui Moța

Părintele Protopop Moța, vajnicul luptător al Ardealului a închis ochii în București, trecând în viața cea fără de moarte, unde-l aștepta fiul său iubit Ionel I. Moța, că-

zut eroic în Spania, în lupta pornită împotriva celor fără Dumnezeu.

Din tinerețe, Părintele Moța a luptat neînfricat pentru izbăvirea Neamului său din robie streină; iar după ce ideea marelui unirii fusese înfăptuit, și-a îndreptat toate străduințele, punându-și înțelepciunea și experiența în lupta de desrobire sufletească a românismului.

„Libertatea“, ziarul înființat și scris în mare parte numai de el a fost glasul acestei lupte, precum și crainicul izbăvirilor ce-aveau să vină.

Părintele Moța închide ochii cu sufletul inundat de bucuria biruinței legionare, dar și cu inima îndurerată pentru ciuntirea Ardealului său drag, care ar fi avut nevoie iarăși de luptători de talia sa.

Înmormântarea a avut loc la Orăștie, în ziua de 23 Noembrie a. c. Pentru meritele sale, Onor. Guvern a făcut Părintelui Moța funeralii naționale.

* * *

Certarea Domnului

În noaptea de 9 spre 10 Noembrie, pământul țării noastre a fost sguduit de un puternic cutremur. Numeroase construcții au fost ruinate, oameni nevoiași lăsați fără adăpost în prag de iarnă, și alții uciși în prăbușirile din acea noapte de groază.

Multe sfinte locașuri, din întreagă țară, au suferit mari stricăciuni, lipsind pe credincioși de mângâierea slintelor slujbe dumnezeiești, în aceste timpuri de ncerare.

Căci întotdeauna, în vremuri de restriște, sufletele tuturor se îndreaptă încrezătoare spre Dumnezeu, de unde ne vine tot ajutorul.

Interpretând acest sentiment adânc religios al mulțimilor, Sf. Patriarhie în unire cu Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, a organizat o mare procesiune religioasă în București, în ziua de 21 Noembrie a. c.

Pornind dela Biserica Sf. Gheorghe Nou, procesiunea a străbătut străzile principale și s'a oprit la Patriarhie, unde I.P.S. Patriarh a oficiat slujba convenită, pentru cutremur.

În impresionanta cuvântare rostită cu acest prilej I. P. S. Sa a arătat că oamenii au uitat poruncile lui Dumnezeu, pierzând legătura dragostei care trebuie să-i unească pururea.

Dumnezeu ne-a pedepsit pentru păcatele noastre și de aceea trebuie să ne întoarcem la calea Lui cea dreaptă, pocăindu-ne de relele pe care le-am făptuit.

Pe tot parcursul, zeci de mii de credincioși au îngenunchita cu toată evlavia, implorând îndurarea Celui Prea Înalt.

Și cât de pătrunzător înțeles au, în aceste vremuri de strâmtorare, cuvintele sfintei rugăciuni pe care o nălțăm lui

Dumnezeu ca să ne ferească: „de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea asupra-ne a altor neamuri și de războiul cel dintre noi“.

Deaceea într'un singur glas, cu o singură simțire și într'un singur gând, neamul românesc mărturisește și se roagă:

„Auzi-ne pre noi Dumnezeule, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor ce sunt pe mare de parte și Milostive Stăpâne, milostiv fii pentru păcatele noastre și ne miluiește pre noi“. Amin.

* * *

Reînhumarea osemintelor Căpitanului

In ziua de 30 Noembrie a. c. într'un cadru de pioasă solemnitate, s'a făcut reînhumarea osemintelor Căpitanului, Nicadorilor și Decenvirilor, la Casa Verde din București.

La împlinirea celor doi ani dela sângeroasa noapte a Sf. Andrei, se săvârșește un act de reparație istorică față de cel ce și-a iubit neamul cu atâta fanatism, dar și o datorie religioasă pentru sufletul care a iubit cu ardoare Biserica și a pus la temelie Mișcării Legionare atâta simțire și dragoste creștină.

Impresonantul cortegiu a condus pe biruitorii morții până la Casa Verde, unde se odihnesc trupurile sbuciumate ale lui Moța și Marin.

La sfârșitul tristei ceremonii, ca 'n toate momentele mari ale Legiunii, s'a depus legământul vieții legionare, în fața mormântului deschis al Căpitanului.

„In ziua cutremurătoare a jertfei, ne legăm să păstrăm până la sfârșitul zilelor noastre legile tale“.

Slujbele de pomenire, oficiate pe tot cuprinsul țării, au fost un pios omagiu pentru un suflet adevărat credincios.

* * *

1 Decembrie

Este ziua care simbolizează împlinirea idealului de unitate națională, prăznuită cu atâta străngere de inimă în anul acesta. Oăci tocana unei patrii reîntregite, așa cum au purtat-o în gând atâtea generații pornite pe drumul vecinicii, a fost împlinită pentru un timp neînsemnat, față de jertfele care stau la temelie ei.

Prea ne-a fost de scurtă durată bucuria împli-

nirilor naționale și nemeritată de poporul nostru muncitor, cinstit și viteaz, această sfâșiere a granițelor țării.

Mișcarea Legionară, dând glas aspirațiilor românismului de pretutindeni, a organizat o mare adunare națională în Alba Iulia, cetatea unirii.

Inflăcăratele cuvântări rostite de către D-l General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și D-l Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, au răsădit în inimile tuturor, îndreptățite nădejdi în ziua de mâine, a reînvierii și reîntregirii Neamului Românesc.

* * *

Congresul Societății Ortodoxe Naționale a Femelor Române

În vibrantul său apel către preoțime, D-l General Antonescu, Conducătorul Statului, a vorbit despre pietrele de temelie pe care va zidi Țara cea nouă: pe plan social stă familia, iar pe plan spiritual, credința.

Societatea Ortodoxă, ctitorită și condusă cu atâta înțelepciune și însuflețire de D-na Alexandrina Gr. Cantacuzino, îmbină în chip minunat aceste două realități, cimentând legătura trainică ce trebuie să existe între femeia română și Biserica Ortodoxă. Căci timp de treizeci de ani a creiat numeroase școli secundare, internate și grădinițe de copii, în care educația viitoarelor mame se face în spiritul credinței ortodoxe, atât de organic legată de ființa Neamului nostru. Societatea Ortodoxă a intuit acest adevăr, că marea problemă a viitorului, care preocupă atât de mult toate popoarele prevăzătoare și dornice de o viață mai bună, nu se rezolvă numai prin protecția copilului. Răul trebuie curmat din rădăcină, cu grija pentru mame, adevăratele făuritoare ale trupului și sufletului românesc. În adevăr femeia, cu un rol așa de covârșitor în pregătirea viitorului unui neam, muncește mai mult decât bărbatul. Atât la oraș, cât și la sat, pe lângă îndatoririle ei de mamă și gospodină, femeia lucrează alături de bărbat, prestând o muncă istovitoare, care-i întrece cu mult puterile. De aceea mama trebuie protejată și redată rostului său firesc, pe care-l definește atât de limpede Conducătorul Statului, în apelul adresat Femeii Române.

Crescute într-o atmosferă de înaltă spiritualitate, în preajma sfintelor paraclise, în rugăciune și muncă zilnică, elevele din școlile Societății Ortodoxe, dobândesc pregătirea ideală cerută de menirea lor.

Prin activitatea sa, această societate împlinește o mare lipsă de care se resimte în deosebi Biserica ortodoxă: a creiat școli confesionale ortodoxe.

Deaceea Biserica Neamului îi este recunoscătoare și înțelege să dea cel mai entuziast concurs străduințelor pe care le depune Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române.

Ca dovadă sunt Vlădieii și reprezentanții lor, cari au luat parte la Congresul Societății Ortodoxe, ținut la București în zilele de 7 și 8 Decembrie a. c.

În ședințele ținute, delegatele filialelor din țară au prezentat dări de seamă despre rodnică activitate desfășurată. Aceasta se rezumă în: ocrotirea și îndrumarea fetelor în internate, școli secundare și grădinițe de copii; sărbătorirea Duminicii Ortodoxiei și ziua mamei, precum și diferite alte serbări; lucrări de îmbrăcăminte și hrană pentru concentrați; cununia civilă și religioasă a concubinilor, precum și numeroase alte opere de interes obștesc.

Emoționante rapoarte de activitate au prezentat delegatele Ardealului și ale Basarabiei.

D-na Prezidentă Alexandrina Gr. Cantacuzino este o mare animatoare și o înțeleaptă îndrumătoare. Cunoscând în cele mai mici amănunte situația și activitatea tuturor filialelor, găsea întotdeauna cuvântul potrivit de elogiul și îmbărbătare, ba încă și o sumă de bani ca ajutor, după fiecare dare de seamă a delegatelor.

I. P. S. Patriarh Nicodim, a cinstit acest congres, luând parte la ședința din ziua de 8 Decembrie a.c. și a adus binecuvântarea Bisericii pentru activitatea Societății Ortodoxe, anunțând că mănăstirea întemeiată de Societate pentru formarea conducătoarelor din școlile sale, a fost înscrisă printre mănăstirile înzestrate. I. P. Sa a donat din partea Arhiepiscopiei Bucureștilor suma de lei 50.000, mai ales că Societatea a acordat numeroase burse, în valoare de câteva milioane, fiicelor de refugiați și sinistrați. A arătat că acest ajutor putea fi mult mai mare, dacă groasniul cutremur nu ar fi ruinat atâtea sfinte locașuri cari trebuiesc reparate în cel mai scurt timp, spre a fi redată credincioșilor, al căror suflet este atât de dornic de mângâierea Bisericii.

Preot GH. SORESCU

Stiri și fapte

Seziunea de toamnă a Sf. Sinod

Sf. Sinod s'a întrunit sub președinția I. P. S. Patriarh Nicodim, Luni 2 Decembrie a. c. în sesiune de toamnă.

Cu acest prilej s'au rezolvat lucrările curente, luându-se în discuție și o serie de propuneri făcute de Onor. Guvern.

Apel pentru unirea Bisericilor românești.

In Congresul Asociației Clerului din Arad, Păr. Ilarion V.

Felea a făcut un mișcător apel pentru unirea Bisericilor românești din Ardeal, cerând formarea unei singure Biserici a Neamului, cea Ortodoxă.

Cât de folositoare ar fi pentru frații noștri ardeleni această acțiune, care le-ar spori puterea de rezistență națională și religioasă!

Școala superioară de pictură bisericească.

Sâmbătă 7 Decembrie a. c. s'au deschis cursurile școlii superioare de pictură bisericească, pe care a înființat-o Sf. Patriarhie în București.

Învățământul va fi teoretic și practic și va privi pictura monumentală, diferitele practici folosite în pictura murală, stilurile și iconografia.

Școala organizează și studii de monumente religioase, acordând și premii în luna Aprilie, când se închid și cursurile.

Patronul Liceului

Liceul «Mircea cel Bătrân» din localitate, și-a serbat patronul, pe Sf. Apostol Andrei, Duminecă 1 Decembrie a. c., printr'o frumoasă serbare școlară.

În cadrul ei, D-l. Prof. Gh. Coriolan, directorul liceului, a rostit o interesantă conferință, în legătură cu cele două nume de patroni și ziua de 1 Decembrie. Întreaga cuvântare a fost străbătută de un remarcabil sentiment religios și de un luminat patriotism, cu potrivite îndemnuri pentru ziua de azi.

PARTEA OFICIALĂ

Salutul între Preoți

COPIE după adresa Onor. Minister al Educației Naționale, Cultelor și Artelor No. 53548 | 940 către Sf. Episcopie înregistrată sub No. 8200 | 940.

Prea Sfințite,

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a da dispozițiuni prevenitoare preoților și protoiereilor din cuprinsul acelei eparhii, ca la întâlnirea pe stradă și în localuri, să se salute avându-se în vedere vârsta și pe cât posibil însemnele exterioare vizibile, ale autorităților.

Această măsură se impune, în deosebi, într'o țară civilizată ca a noastră, salutul fiind una din primele forme exterioare ale unei civilizații adevărate; cu atât mai mult cu cât lumea privește cu nedumerire când doi sau mai mulți preoți trec unul pe lângă altul fără nici un fel de atenție din care să rezulte că fac parte din acelaș nobil corp.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru,
(ss) Indescifrabil

p. Director,
(ss) indescifrabil

Pețițiile preoților

COPIE după adresa Onor. Minister al Educației Naționale, Cultelor și Artelor No. 55431 | 940, către Sfânta Episcopie Constanța înregistrată sub No. 8336 | 940.

Prea Sfințite,

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a atrage atențiunea protoiereilor și preoților din cuprinsul acelei Eparhii, ca cererile ce au de făcut Ministerului, să le trimită prin poștă, să nu se mai deplaseze personal la București.

Aceasta pentru a se evita pe de o parte cheltuelile de bani și perderi de timp inutile, petiționarii ca și parohiile păgubind prin lipsa lor dela parohiile unde trebuie să fie prezenți, iar pe de altă parte răpindu-ne și nouă un timp foarte prețios spre a ne expune și verbal ceea ce au scris în petițiune.

Petiționaarii să fie siguri că Ministerul le va soluționa cererile cu toată grija, graba și dreptatea.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru,
(ss) Indescifrabil

p. director,
(ss) Indescifrabil

COPIE după raportul parohiei Mereni, județul Constanța No. 84 | 940, către această Sfântă Episcopie, înregistrat sub No. 8503 | 940.

Prea Sfințite Stăpâne,

Subsemnatul Preot Alexandru Trandafirescu, parohul bise-

ricei din comuna Mereni, jud. Constanța, cu adâncă smerenie supun Prea Sfinției Voastre, rodul ostenelei mele față de Biserica Domnului nostru Iisus Hristos.

La 1 Mai a. c., mi-a fost încredințată turma cuvântătoare a Bisericii din Mereni. După cuvântul Prea Sfinției Voastre, de a fi un îndrumător neobosit, mi-am făcut planul de lucru la care apoi am purces.

1. Casa parohială, nu mai avea aspect de casă gospodărească, de a primi pe cineva sau a servi ca exemplu. Am început reparații radicale, curățire de gunoaie, gardurile refăcute și văruite, încât astăzi se poate vedea un exemplu la casa parohială.

II. **Biserica.** Clopotnița care începuse să se năruie, trebuia reparată. Prin apelul făcut enoriașilor s'a oferit domnul Radu Ivan, care a contribuit cu plata maestrului, pe noi costându-ne materialele, și acestea puțin.

Pentru această faptă creștinească, i-am mulțumit, dându-l de exemplu și altora.

Călăuzit după sfatul Prea Sfinției Voastre, de a fi luminător al minții, am format biblioteca parohială, dând personal 30 volume de valoare, care înnumără astăzi la 100 volume, afară de reviste. Am început să împărțim cărți de cetit la cei dornici și credem că în curând biblioteca o vom mări.

Venind refugiați din comună și cercetându-i, am constatat că o mare parte dintre copii erau plini de bube și scabie. Nu trebuiau lăsați în asemenea stare. Am înființat în acest scop, o mică farmacie din contribuție personală cât și dela alții. Am cumpărat medicamente, tratând 25 bolnavi și continuăm. A se adeveri că biserica este alinătoare nu numai a sufletului, ci și a trupului.

Am reușit să conving pe toți enoriașii, a întrebuița la slujbele religioase numai lumânări de ceară curată.

Mila. Am strâns pentru refugiați 1975 lei. Am ajutat din buget cu suma de 500 lei, și 518 din contribuție, total 1018 lei, pe enoriașul Alexe Stoica, cu șase copii, fiind grav bolnav de tifos și ne-având cu ce să-și caute sănătatea.

Astăzi este sănătos, mulțumindu-ne pentru ajutorul dat.

S'au îngrijit timp de o lună cu lapte, soldații bolnavi dela detașamentul de lucru din Mereni, pentru care am avut mulțumirile comandantului.

Misionarism. De sigur că mai în toate satele, concubinajul își avea adepți. I-am sfătuit și i-am convins să se cunune religios. Am reușit să cununăm 3 familii, restul vom fi siguri că vor urma sfatul.

Am vizitat și sfătuit pe refugiați să aibă credință în Dumnezeu și răbdare și toate se vor adăuga.

Această activitate o închin Prea Sfinției Voastre, pentru

încrederea cu care m'ați învrednicit de a mă trimite la parohia Măreni și pe care voi căuta să o păstrez la înălțime.

Al Prea Sfinției Voastre supus și plecat serv.

Pr. (ss) A. TRANDAFIRESCU

Mișcare în personal

P. C. Preot Oct. Iatan, utilizat la parohia Adormirea din Constanța, a fost recunoscut de Onor. Minister al Cultelor în postul de Protoiereu al circ. I Constanța, pe data de 1 Dec. a. c.

*

P. C. Preot Pavel Dobrescu, a fost recunoscut de Onor. Minister al Cultelor în postul de Protoiereu al circ. III a județului Constanța, cu reședința la Ostrov.

Mulțumiri

Biserica din Mereni aduce mulțumiri și urări de bine, următorilor buni creștini:

— Ene și Domnica Ardeleanu cari au vopsit tâmpla, au spălat pictura și au donat iconostasul împodobit.

Ținem să arătăm și pe această cale că acești tineri dar buni creștini, cari se îngrijesc tot timpul de sfânta biserică, sunt nemângâiați de pierderea unicei lor fițe.

— Domnul Radu Ioan cari a susținut plata maistorului la reparația clopotniței.

— Domnul Ilie Vlad, plata sfântului Antimis.

— Moștenitorilor Pr. C. Dragomirescu cari au lăsat mai multe lucruri casei parohiale.

T A B L O U de sărbătorile legale

Sărbători Religioase

Toate Duminicile din cursul anului.

- 1 Ianuarie : Anul Nou.
- 6 Ianuarie : Boboteaza.
- 25 Martie : Buna Vestire.
- 18—23 Aprilie : Paștele.
- 23 Aprilie : Sf. Gheorghe.
- 8 și 9 Iunie : Rusaliile.
- 29 Iunie : Sf. Petru și Pavel.
- 15 August : Adormirea Maicii Domnului
- 8 Septembrie : Nașterea Maicii Domnului.
- 14 Septembrie : Înălțarea Sf. Cruci.
- 26 Octombrie : Sf. Dumitru.
- 6 Decembrie : Sf. Nicolae.
- 24—27 Decembrie : Crăciunul.

Comemorări Naționale

- 24 Ianuarie : Ziua Unirii.
- 10 Mai : Proclamarea Independenței (1877)
și a Regatului (1881).
- 29 Mai : Înălțarea Domnului — Ziua Eroilor.

Aniversări ale Familiei Regale

- 21 Mai : Sf. Constantin și Elena — Onomastica
M. S. Reginei Mama Elena.
- 8 Noembrie : Sf. Mihail și Gavriil — Onomastica M. S. Re-
gelui Mihai I-ii. În această zi se serbează
și ziua nașterii Sale (25 Octombrie 1921).

- 1 Mai : Sărbătoarea Muncii.
- 6 Septembrie : Ziua Libertății.

„TOMISUL” urează tuturor colabo-
ratorilor, abonaților și cititorilor săi
Sărbători fericite și Anul Nou 1941
cu spor în toate cele bune

SPRE ȘTIINȚA

**Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.
Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abo-
namente și orice corespondență, se va adresa Re-
vistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.**

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, episcopi și abonați particulari 120 lei
1 an pentru cântăreți 100 „

SFÂNȚA EPISCOPIE – CONSTANȚA

~~P. C. Sale~~
~~Domnului~~

Onor

~~Parohia~~

Sfântul Sinod

~~Comuna~~

Bucuresti

~~Județul~~

Str. Antim Nr. 29